

Izhaja
v torek, četrtek in
soboto.

Stane mesečno Din 7—
za inozemstvo Din 20—
Pecamezen številka
1 Din.

Račun poštno-čkovnega
zavoda števil. 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravljanje
Celje
Strossmayerjeva ulica 1,
pritličje.
Rokopisov ne vračamo.
Oglaš po tarifu.
Telefon int. števil. 65.

Proračunska seja celjskega občinskega sveta.

Celje, 25. januarja.

Včerajšnje proračunske seje celjskega občinskega sveta, ki jo je župan otvoril ob 17.20, se je udeležilo 32 občinskih odbornikov. Župan je uvodoma sporočil, da bo na interpelacijo kluba obč. odbornikov SDS glede postavitve kioska za svetlobno reklamo pri Celjskem domu odgovoril na prihodnji seji. Obč. odbor je vzel na znanje, da je oblastni odbor v Mariboru potrdil za mesto Celje proračunski provizorij za januar in februar.

Razgovor in sklepanje o mestnem proračunu za leto 1928.

Finančni referent je predlagal občinskemu svetu sledeči mestni proračun za leto 1928:

Skupna potreščina znaša 4 milijone 775.250.10 Din, pokritje iz posameznih poglavij pa 2.339.990 Din. Primanjkljaj v skupnem znesku 2 milijona 435.260.10 Din se krije z dokladami in davščinami v skupnem znesku 2.444.31— Din, tako da ostane prebitok 9.049.90 Din. V proračunu je med drugim znižana postavka za zgradbo novih cest in vzdrževanje starih od 600.000 na 400.000 Din. Predvidena je ureditev Kersnikove ulice pri novih stavbah, gradnja novih mostičkov pri javni bolnici in ob izlivu Sušnice ter konjske klavnice. Postavki za popravilo hotela »Pri kroni« in za gradnjo podzemeljskega stranišča na Krekovem trgu sta črtani. Ukinje naj se davščina na nočni obisk gostiln in kavarn. Podpore se dovolijo: Olepševalnemu in tujsko-prometnemu društvu 60.000 Din, Glasbeni Matici 6250 Din, mestni knjižnici 12.000 Din, Muzejskemu društvu 500 Din, Dijaški kuhinji 500 Din, Prostovoljnemu gasilnemu društvu redne podpore 10.000 dinarjev in izredne 10.000 Din, Dramatičnemu društvu redne podpore 10.000 Din in izredne 5000 Din, Jugoslov. Matici 1000 Din, za borzo dela 12.000 Din, Podpornemu društvu za uboge učence na drž. realni gimnaziji 1000 Din, Krajevni zaščiti dece in mladine ter Kolu jugosl. sester po 3000 Din, fondu za postavitev spomenika kralju Petru v Celju 5000 Din, Narodni galeriji 20.000 Din, za narodni dar pesniku Otonu Župančiču 10.000 Din, za preložitev ceste s Planine proti St. Jurju ob juž. železnici 5000 Din, Godbenemu društvu v Celju 10.000 Din in šolski polikliniki 15.000 dinarjev.

Mestna občina pobira leta 1928 8% najemniški vinar od čiste najemnine, 2% kanalsko pristojbino na isti podlagi in drugo kanalske pristojbino. Pasji davek in ostale občinske takse ter davščina na vozila in motocikle, 30% davščina na prenočišča, veselni davek, tržne pristojbine, užitina na meso, vodarina, pristojbine oz. cene v mestnih podjetjih in cestna naklada za vzdrževanje cest se pobirajo leta 1928, v isti izmeri in istem obsegu kakor l. 1927. Trošarina na vino in vinski mošt znaša 357%, za šampanje in fina vina 25 Din, za navadna vina pa 5 Din od steklenice. Trošarina na žgane opojne pijače itd. se pavšalira kakor doslej s 40.000 Din. Ako bi se z Gremijem trgovcev v Celju ne doseglo tega pavšaliranja, se pobira trošarina od teh pijač po navedbi iz l. 1925. Trošarina na pivo se zviša za l. 1928. od 0.75 na 1 Din od litra.

Petero posojil pri Mestni hranilnici v skupnem znesku 4.968.271.92 dinarjev se obrestuje po 9% in amortizira deloma v 25, deloma v 30 letih. Novo posojilo za gradnjo stanovanjske hiše v znesku 1.000.000 Din se obrestuje po 8% in amortizira v 30 letih, posojilo za regulacijo Savinje v skupnem znesku 3.000.000 Din pa se obrestuje po 9% in amortizira v 30 letih. Za zidanje stanovanjske hiše, ki naj bi stala 1.500.000 Din, se najame za sedaj samo posojilo v znesku 1.000.000

dinarjev, ker ostali znesek letos še ne bo potreben. Ostanek 400.000 Din od posojila iz leta 1927, v znesku 600.000 dinarjev je do polovice na razpolago za novo stanovanjsko hišo, druga polovica (200.000 Din) pa se naj porabi za adaptacijo stanovanj v mestnih hišah za one, ki so brez stanovanj. Pogrebni zavod naj se preseli v dvoriščno stavbo hotela »Pri kroni«. Z g. Fr. Batičem se sklene zakupna pogodba glede parnega kopališča v Benjamina Ipavca ulici na 3 leta do 31. decembra 1930. Mesečna zakupnina znaša 1.300 Din. V kopališču se naj namesti nov parni kotel. Občina lahko odpove pogodbo na 6 mesecev. Od dohodninskega davka mestnih nameščenec naj plača občina polovico. Za popravilo cest in ulic, ki vodijo k carinarnici, je dovoljen v proračunu znesek 500.000 Din. Ta dela se bodo izvršila, ko prejme občina ta znesek od države. Zahtevajo se naj tudi vsi doslej še neplačani zneski iz kaldrmine.

Debata o proračunu.

Prvi se je oglasil k besedi obč. odb. prof. Mravljak v imenu kluba obč. odbornikov SDS in izvajal: »Danes je bila v nekem časopisu (»Slovenec«) izražena želja, da bi se proračun od opozicije obravnaval stvarno, brez demagogije. To opozoritev zavračamo, ker jo smatramo za nepotrebno, kajti naš klub se zaveda dolžnosti napram občini in njenemu prebivalstvu. Hočemo stvarno sodelovati in pričakujemo, da bo večina upoštevala naše predloge kot stvarne. Nekateri moji predlogi so bili sprejeti v finančnem odseku, one, ki so bili odklonjeni, pa prednašam na tem mestu.«

Govornik je nato v dolgem, izredno stvarnem in temeljitom govoru kritiziral posamezne proračunske postavke in utemeljeval stavljene 22 predlogov svojega kluba:

Število mestnih slug naj se reducira s 1. majem 1928 na dva: s tem se znižajo personalni izdatki za 14.500 Din. Pri nagradah za nadurno delo naj se črta 2000 Din. Mestna občina naj plača v letu 1928, za vse magistratne uslužbenke in nameščenke v vseh podjetjih celi osebni dohodninski davek ter 3.3% davek na ročno delo. Gradnjo se naj sledeče nove ceste: od Kersnikove do Vošnjakove ulice, od Strossmayerjeve do Zrinjskega ulice, od Benjamina Ipavca ulice do železnice; preuredi naj se cesta na Dolgem polju proti novi okoliški osnovni šoli in zgradi mostiček pri vili g. Drogenika. Za gradnjo teh cest in mostička naj se najame posojilo 600.000 Din s 30-letno amortizacijsko dobo. Potrebščina za gradnjo novih in vzdrževanje obstoječih kanalov naj se zviša za znesek po 14.000 Din; znesek se bo potreboval za kanalizacijo nove ceste od Kersnikove do Vošnjakove ulice. Potrebščina za snaženje cest in odstranjevanje snega naj se zviša za 10.000 dinarjev, črta pa pri postavki za nepredvidena dela na ulicah 10.000 Din. Znesek 67.000 Din v poglavju A 4 naj se označi kot izredni prispevek, ne pa kot »priboljšek za hrano, za redne in izredne podpore«. Za mestno knjižnico naj se zviša podpora od 15.000 na 20.000 Din, za Dramatično društvo izredna podpora od 5000 (poleg redne podpore v znesku 5000 Din) na 10.000 dinarjev, za krajevno zaščito dece od 3000 na 5000 Din. Z zneskom 20.000 dinarjev za razne dobrodelne namene naj razpolaga župan, ne pa finančni in gospodarski odsek. Obrtni nadaljevalni šoli naj se zagotovi podpora v znesku 30.000 Din s tem, da se prelinirani znesek zviša za 15.000 Din. Stanovanjsko hišo naj zida mestna občina, ne pa mestna elektrarna. V novi stavbi naj bodo tudi poslovni lokali za mestno elektrarno. Za vzdrževanje razvalin na Starem gradu naj se najame posojilo v znesku 50.000 dinarjev. Izvrši se naj sklep prejšnjega

občinskega odbora glede eksploatacije mestnega gozda po gozdnem načrtu. Ako se zakupna pogodba glede parnega kopališča z g. Batičem podaljša za tri leta, je treba vsaj za silo preurediti tudi notranje prostore in opremo kopališča. Ker do novega kopališča kljub lepim obljubam v kratkem času še ne bo prišlo, se naj to vprašanje reši še v teku sedanjega proračunskega leta. Posojilo za gradnjo nove konjske klavnice naj se zviša od 50.000 na 70.000 dinarjev in zgradi istočasno s konjsko klavnico tudi skladišče za konzerviranje kože in shramba za sol. V smislu sklepa občinskega odbora naj se napelje za vile v severozapadnem delu hriba sv. Jožefa vodovod in zgradi na primernem mestu skupen vodnjak. Pri dobavi krst naj vlada prosta konkurenca, domačim obrtnikom pa se naj nudi prilika, da dajo svoje blago v komisijo. Odsek za podjetja naj preštudira vprašanje, ali in kako bi se mogla znižati cena električnega toka za industrijo in za razsvetlavo ter stavi konkretne predloge na eni prihodnjih sej. Dolg mestne plinarne naj trajno prevzame mestna občina, da s tem vsaj za nekaj časa zagotovi obstoj podjetja. Stanovanjski prostori v ubožni hiši izdaleka ne zadostujejo več, ker se število ubožcev množi od leta do leta. Treba bo skrbeti za druge prostore. Zato se naj prouči vprašanje, ne bi li bilo mogoče porabiti del premoženja meščanskega oskrbovalnega fonda za preureditev ene ali druge hiše, da bi se dobili prostori vsaj za 50 ubožcev. Davščina na ponočni obisk gostiln in kavarn ter na igranje s kartami naj se opusti. Davščina na prenočišča v hotelih naj se pavšalira. Za hotelske sobe do 20 Din ali od sobe z 1 posteljo naj se zahteva 4 Din, za hotelske sobe od 20 Din naprej ali od sobe z 2 ali več posteljami pa 6 Din davščine. V smislu sklepa občinskega odbora z dne 17. 9. 1926 naj se zgradi na prostoru pred skladiščem »Union« na Krekovem trgu podzemeljsko stranišče in najame v to svrhu posojilo v znesku 105.000 Din.

S sprejetjem teh predlogov bi se zvišale potrebščine za 331.890 Din, kritje pa za 275.500 Din. Primanjkljaj 56.390 Din naj se krije s prebitkom, ki ga izkazuje proračun, ostanek pa iz posojila 300.000 Din odnosno iz prihrankov v proračunskem letu 1928.

Za obč. odb. prof. Mravljakom je govoril v imenu socialistov obč. odb. Komarč: V novem proračunu ni v socialno-političnem pogledu nič poskrbljeno, četudi je večina javno obljubila, da bo izvedla dalekosežne socialno-politične načrte. Pridružuje se predlogu obč. odb. prof. Mravljaka glede dohodninskega in ročnega davka za mestne uslužbenke in delavce. Govornik kritizira škandalozne razmere v ubožni hiši. Zdi se mu, da mestni fizikat v Celju ne vrši v zadostni meri svoje funkcije. Predlaga, da se zviša letna plača za mestno babico od 750 na 1500 Din. Redni podpori za Dramatično društvo in za mestno knjižnico naj se zvišata za 10.000 Din, kulturnemu društvu »Svoboda« pa nakloni podpora 4000 Din. Stanovanjsko vprašanje z zidanjem ene hiše ne bo rešeno. Navaja nekoliko primerov, v kako obupnih stanovanjih žive v Celju nekatere družine. V imenu svojega kluba se je izrekel proti odpravi davščine na ponočni obisk gostiln in kavarn.

Ob 20.30 je bila seja prekinjena za 45 minut. V tem času je finančni odsek razpravljal o predlogih opozicije.

Po zopetni otvoritvi seje je finančni referent zavzel stališče napram predlogom opozicije. Ogromno večino predlogov, ki so bili vsi stvarni in utemeljeni, je zavrnil deloma z bagateliziranjem, deloma pa s prav jalovimi argumenti. Priključil se je samo predlogu kluba obč. odb. SDS, naj plača občina za vse mestne uslužbenke in nameščenke celi osebno-dohodninski davek in davek na ročno delo, ter

predlogu obč. odb. Komarčja glede povišanja plače mestni babici.

Podžupan g. dr. Ogrizek je poročal, da Pokojninski zavod v Celju ne bo zidal stanovanjske hiše, kakor je prvotno nameraval. Razpravljal je o akciji za gradnjo malih stanovanjskih hiš. Statut meščanskega oskrbovalnega fonda bi bilo treba preurediti in del premoženja porabiti za novo ubožno hišo.

Obč. odb. Posavec je govoril o lepem napredku mestne elektrarne in izjavil, da bo treba električni tok za industrijo znižati, ker je predrag.

Obč. odb. prof. Mravljak je stvarno zavračal pomisleke finančnega referenta glede predlogov SDS. V imenu svojega kluba izjavlja: »Hoteli smo glasovati za proračun, ako bi bila večina sprejela naše predloge. Ker se to ni zgodilo, bomo glasovali proti proračunu.«

Obč. odb. Komarč je izjavil, da bo tudi socialistični klub glasoval proti proračunu.

Obč. odb. Prekoršek je izjavil, da je cesta na Dolgem polju proti novi okoliški osnovni šoli v skrajno slabem stanju. Občinski svet je svojčas prevzel moralno obveznost, da bo to cesto uredil. Tudi onim, ki so zidali na Jožefovem hribu, je obč. svet obljubil svojo pomoč, sedaj pa jim večina ne privoščiti niti kozarca pitne vode. Pri speveki za mestno knjižnico se bo moral zvišati, ker bi bil v nasprotnem slučaju ogrožen njen dosedanj lepi napredek.

Obč. odb. Lah (bernotovec) je izjavil, da bo glasoval proti proračunu.

Pri glasovanju je večina proti glasovom samostojnih demokratov in socialistov sprejela proračun za leto 1928, kakor ga je predlagal finančni referent. Končno je še občinski svet pooblastil župana, da sme izplačati po 10.000 Din za narodni dar pesniku Otonu Župančiču in Dramatičnemu društvu že sedaj na račun, ker je to izplačilo nujno. Seja je bila zaključena ob 23.15.

S proračunom se bomo še bavili v prihodnjih številkah.

Res publica, memento!

Sobotna »Jutro« in »Slovenec« sta objavila po vsebini v obeh listih identično vest, ki bi je nihče, kdor drži na ustavne svobode, ne smel prezreti. Podoba pa je, da bo tudi tokrat javnost šla nebrizno mimo načrta in da bo postala pozorna šele, ko bo že prepozno. Sicer je nebriznost javnosti spriči vladajočih razmer in dosedajnih skušenj o zakonodajnem delovanju naših skupščin razumljiva, ni pa zato dopustna. Zakaj javnost nima jamstva, da s tolikim pompom napovedano število zakonskih načrtov navsezadnje le ne pride zares do izglasovanja in v zakonitve. In če bodo ti zakoni zanič?

Pečati se mislim z objavljenimi načeli, ki jih je dosedaj sprejela komisija za novi medverski zakon. V glavnem so precizirana ta-le: ateistov ustava ne priznava, mešani zakoni z obligatno civilno sklenitvijo se dopuste, stari predpisi glede dece in njene konfesijske ostanajo v veljavi.

V zvezi s temi načeli ne bo brez pomena, če si predočimo, da sedi v ožji in širši komisiji četvorica juristov in šest konfesijskih odposlancev. Interkonfesijski zakon ima nalogo odstraniti trenja, ki so v versko heterogeni državi verjetna in ki so ob stiku veroizpovedi radi različnosti, še bolj pa radi nasprotnosti verskih naukov opasna, ker posegajo v emporij človekove notranjosti. Pravilno bi tedaj bilo, da se delo na takem zakonu ne poveri konfesijsko interesiranim osebam, nego ljudem, ki po svojem čistem izvenkonfesijskem presojanju ugotove kočljiva mesta in stike ter najdejo formulo, ki naj bo smernica državni eksekutivi. Posito sed nunquam concesso, da je ta za-

kon v nameravanem obsegu v naši državi sploh potreben.

Če pa dela zakon konfesionalna komisija, je gotovo, da bodo konfesionalci v solidarni sporednosti izposlovali varstvo prestiža posameznih konfesij, pa bilo v škodo resnični vernosti in makar do absurdnosti.

Ocenite, prosim, spredaj navedena, baje že deloma definitivno sprejeta načela novega zakona, pa vam mora biti evidentno, da pomenja ta načrt *gorostasen napad na ustavno zajamčeno svobodo vesti in verskega prepričanja*.

Vedeti je treba, da so zakoni, ki so mlajši od ustave in ki kršijo v izvedbi ustavnih načel ta načela in concreto, *kljub temu obvezni in veljavni*. Oblastvo namreč nima, in to po ustavi sami, pravice, ocenjati ustavnosti takih, ustavi časovno sledečih zakonov, nego samo vprašanje, da-li je bil zakon pravilno objavljen. S pomočjo tega ventila je na primer stara Avstrija stvarno zatajila in pomedla s skoro vsemi svobodščinami, ki so jih jamčili bivši osnovni zakoni iz leta 1867., potem poznejših specijelnih zakonov. Enako je v naši državi zakon o zaščiti države razširil območje smrtnih kazni protivno izrecnemu določilu čl. 9 ustave. Ker pa je ta zakon mlajši, *za celih 33 dni* mlajši od ustave, se ga mora oblastvo držati.

Z ozirom na ta, četudi samo en precedent, je dopustna bojazen, da bo v naši državi parlament ustavo manj spoštoval, kakor treba, in da bo ustavnost marsikaterega zakona več nego problematična. Kar vemo o projektu medverskega zakona, zadostja že za dokaz, da je gori mišljena opasnost akutna.

Med osnovnimi državljanskimi pravicami in dolžnostmi, med onimi, ki jih ustava jamči in preprečuje kršiti, so izrecno našteje: svoboda vere in vesti, neodvisnost državljanskih pravic in dolžnosti od pripadnosti, prostovoljnost v izpovedanju vere in v sodelovanju pri verskih obredih.

Primerjajte te principe z načeli komisije! Vprašajte se, kje je v ustavi določilo, da je ateizem nedopusten, da moraš biti katolik, da moraš biti pravoslaven, da moraš biti musliman, jud, starokatolik, da pa ne smeš biti kalvinist, budist, ateist, pozitivist. Premislite, v kakšnem sorodstvu s humaniteto in razno kulturo je, da se kristjan ne sme vezati s paganko, in če je še tako zelo enak človek, sme se pa vezati z divjakinjo iz Polinezije in samo zato, ker je prestopila v krščansko konfesijo, neglede, ali jo razume ali ne. Ocenite vrednost religioznosti, ki hočejo šele dovoliti (sic!) mešane zakone in ki resno debatirajo o zakonitem določilu, ki odreja vest in bodočo vero, najdenčka po najbližnjem cerkvenem zidu! Kaj naj bo s črvički, ki so bili najdeni v aritmetični sredi med katedralo in sinagogo; morda naj odloči žreb!

Če mi obljublja ustava, kar mi jamči v členu 12, potem države sploh ne briga, kakšne vere sem. Državna oblast mi s tem zagotavlja, da je moje versko prepričanje čisto nič ne zanjma. Ker pa je pripadnost h konfesiji samo javno izpovedanje dotičnega verskega prepričanja — ako smo toliko moralni seveda, da se to prizna — državne oblasti tudi ne zanima, kateri konfesiji pripadam. Čemu potem zakon, specijalen zakon o tem, kako postaneš katolik? Saj določa to vendar nauk cerkve, ki je po isti ustavi v tem oziru avtonomna.

Načela komisije so v flagrantnem sovraštvu z ustavo. Treba je res znane zofistike in drzkosti, da jih komisija zagovarja z ustavo, ki jo tepta v isti sapi z najbolj podkovanimi čevlji. Naj se inicijatorji ne šalijo in naj se ne tolažijo z nebriznostjo javnosti, tako eklatanten duševni rop se jim v naši državi ne bo posrečil. *Austria fuit!*

I. S.

Krst prince Andreja

se je izvršil danes opoldne ob navzočnosti kraljevske rodbine, ministrov, predsedništva Narodne skupščine, šefov parlamentarnih skupin, angleškega in rumunskega poslanika ter dvornih uradnikov. Krst je izvršil dvorni prota Mihajlo Popović. Po obredu se je vršil slovesni obed.

Kraljev ukaz o pomiloščenju raznih obsojencev.

Ob priliki rojstva kraljeviča Andreja je Nj. Vel. Kralj podpisal obširen ukaz o pomiloščenju raznih obsojencev, ki se glasi:

Oproščajo se kazni osebe, ki so bile obsojene od civilnih sodišč na zaporno kazen, ki ne traja več kakor dva meseca razen kazni za uvrde in klevete, ki so bile izrečene na privatno tožbo.

Oproščajo se kazni osebe, obsojene od civilnih sodišč na zaporno kazen nad dva in ne več kot šest mesecev v celoti, oziroma kolikor kazen ni izvršena, dve tretjini kazni pa se oproste, ako znaša zaporna kazen med šestimi in dvanajstimi meseci pod pogojem, da pomiloščene osebe v roku petih let ne store nobenega zločina ali kakršnegakoli prestopka iz koristoljubja niti dela, ki se kaznuje po zakonu o zaščiti javne varnosti.

Od pomiloščenja po točki 1 in 2 so izvzete one osebe, a) ki so bile obsojene po zakonu o zaščiti države, b) ki so bile kot državni, samoupravni ali drugi javni organi obsojeni zaradi prejemanja podkupnine, c) ki so bile kot železniški ali poštni uslužbenci obsojene za dela proti imovini, storjena na blagu, ki je bilo izročeno železnici ali pošti zaradi prevoza, d) ki so bile obsojene za kazniva dejanja po zakonu o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije, kakor tudi po sličnih zakonih in uredbah, e) ki so bile od sodišč pogojno obsojene, f) ki so bile obsojene po zakonu o šumah.

Oproščajo se deloma kazni osebe, obsojene od civilnih in vojnih sodišč, ako izvršujejo kazen v civilnih kazenskih zavodih v državi in ako znaša ta kazen nad 12 mesecev in sicer: a) za eno leto se oproščajo osebe, ki jim je bila ta kazen zmanjšana s kraljevim ukazom od 6. septembra 1927, b) oproščajo se ena petina kazni osebam, ki so bile prvič kaznovane, t. j. ki po tem niso bile obsojene zaradi navadnega zločina, c) oproščajo se ena tretjina

kazni osebam, ki so v izvrševanju druge obsodbe navadnega zločina, ako jim ta kazen ni bila zmanjšana že s prejšnjo amnestijo, d) oproščajo se sedmina kazni osebam, ki so v izvrševanju svoje tretje obsodbe, ako ta obsodba ni bila izrečena zaradi zločina in koristoljubja in ako še niso uživale amnestije.

Od amnestije pod točko 3 so izvzete: a) osebe, obsojene zaradi nameravanega premišljenega uboja, bodisi, da so ga izvršile, poskušale izvršiti ali da so sodelovali pri njem, b) osebe, kaznovane po zakonu o zaščiti države, c) osebe, kaznovane po paragrafih 85a, 85b, 86, 87, 87a, 88, 89 in 90 srbskega kazenskega zakona, d) osebe, ki so bile obsojene na smrt, pa so bile pomiloščene na ječo, osebe, ki so pobegnile po 6. septembru 1923, e) osebe, ki so bile prej že trikrat obsojene za navadne zločine kakor tudi osebe, ki izvršujejo drugo kazen za čas izvršitve ene kazni, ako je bilo drugo delo storjeno pred dnevom prve obsodbe.

Določbe pod točkami 1, 2 in 3 tega ukaza se imajo uporabiti za vse obsodbe, izrečene pred dnevom tega ukaza, ako niso postale izvršne. Sodišča imajo izvršiti redno postopanje in potem uporabiti ukaz pri izvrševanju odsodbe.

Pomiloščene so od dneva ukaza tudi mladoletne osebe, ki so bile že kaznovane, izvzeti so samo mladoletni, ki so bili potom obsodbe oddani v prisilno vzgojo.

Od pomiloščenja so izvzete osebe: a) ki so bile pred dnevom tega ukaza izpuščene pogojno na svobodo, b) ki so pobegnile iz države ali pa so na begu, c) osebe, proti katerim se ne more uvesti kazensko postopanje, ker skrivajo svoje bivališče bodisi v notranjosti države, bodisi da so pobegnile v inozemstvo.

Osebam, ki so bile že prej amnestirane, se računa petina, šestina, ali sedmina znižanja od celokupne kazni.

Minister pravde ima pravico rešiti vsa sporna vprašanja, ki bi nastala zaradi tega ukaza.

Nekateri popravki novega državnega proračuna.

Na pondeljki seji finančnega odbora Narodne skupščine so bili sklenjeni nekateri popravki novega državnega proračuna. Tako se črta § 39, ki določa ukinjenje upravnega sodišča v Celju, ukinjenje gimnazij in vseučiliških fakultet je odvisno od sporazuma z finančnim odborom in črta se tudi ominozni § 69, ki je hotel ovirati promet z nepremičninami v 50 kmskem obmejnem pasu.

Narodna skupščina

je začela včeraj po daljšem odmoru zopet s sejami. Včeraj se je razpravljalo o interpelacijah, v glavnem o občinskih volitvah v Bosni. Zakon o direktnih davkih je že predložen Narodni skupščini.

Romunija in Italija.

Včeraj je došel v Rim rumunski zunanji minister Titulescu, da obišče g. Mussolinija in se z njim razgovarja, kakor se oficijelno zatrjuje, o trgovinski pogodbi, ki se namerava skleniti med obema državama. Ob tej priliki je Titulescu izjavil, da Italija in Romunija nimata nobenih nasprotujočih si interesov, vsled česar bodo odnosi med njima vedno pristržnejši. V naši državi ni vzbudil ta obisk nobenih prijetnih občutkov. Nekaj dobrega bi pa lahko rodil: ureditev našega razmerja do Rusije.

Celjske vesti.

c Krajevna organizacija SDS v Celju ima danes, v sredo, ob 20. uri v klubski sobi Celjskega doma članski sestanek. Na dnevnem redu je poročilo o mestnem proračunu.

c Župančičevo petdesetletnico so doslej v Celju prstali dijaki s skromno prireditvijo na gimnaziji in spominjali se je bodo tudi naši sokoli. Kaj pa množtevna naša kulturna društva?

c Celjsko pevsko društvo ima vajo za mešani zbor danes v sredo zvečer v društvenih prostorih v Narodnem domu. Vaje za mešani zbor se vrše odslej ob sredah in petkih.

c Poročil se je v Celju g. Izidor Horvat, šolski vodja v Hotici, z učiteljico gđ. Albino Stantejovo.

c Vojaška uprava v Makedoniji. Včerajšnji listi poročajo iz Beograda, da je Nj. Vel. Kralj podpisal ukaz, s katerim se imenuje g. polkovnik Jovan Naumović, bivši poveljnik celjskega pešpolka, za velikega župana v Skoplju.

c Za kaznilniške stražnike in poštne sele se je zavzel v pondeljki seji finančnega odbora Narodne skupščine nar. posl. dr. Gregor Žerjav. Zahteval je, da se črta § 40, ki hoče odvzeti kaznilniškim in jetnišničnim stražnikom doklade za nočno službo in pa da se izda pravilnik za izplačilo draginskih doklad poštним poslom. Oba predloga je klero-radikalna večina odklonila.

c Iz poštne službe. Upokojena je poštna uradnica Roza Korošec v Celju, prestavljeni pa ste poštni uradnici A. Rhteršič iz Celja v Loče in A. Kogej iz Celja v Maribor.

c Upravno sodišče ostane v Celju, ker je bil v pondeljek črtan tozadevni paragraf novega finančnega zakona.

c Nesreča. Leta 1905 rojeni Obaka Franc, kovaški pomočnik pri Plisu v Levcu, je prišel sinoči po nesreči pod velenjski vlak, kateri mu je zmečkal obe nogi in ga tudi drugače težko poškodoval. Spravili so ga v celjsko bolnico, kjer se bori s smrtjo.

c Podporno društvo za uboge učence državne realne gimnazije v Celju je tekom tekočega šolskega leta leta (do 20. januarja 1928) prejelo denarno podporo od sledečih dobrotnikov iz Celja: knjigarna Goričar & Leskovšek 500 Din; veleindustriec P. Majdič 300 Din; trgovec F. Strupi 200 Din; trgovci J. Weren in vladni svetnik E. Litek à 150 Din; tovarnar V. Brauns, les. trgovci J. Čater, trgovci A. Fazarinc, trgovci J. Jagodič, hišna posestnica A. Krajnc, krojač A. Oražem, odvetnik dr. A. Rakun, odvetnik dr. G. Serbec, veletrgovci R. Sterimecki, zdravnik dr. P. Trenz in delik. trgovina R. Zamparutti à 100 Din; delik. trgovina D. Zamparutti 60 Din; trgovci P. Čuk, odvetnik dr. J. Hla-

Orkester! Kino Gaberje Orkester!
predvaja zopet celo serijo **Šlagerjev**, od katerih prvi bo
v **četrtek 26., petek 27. in soboto 28. januarja**
TAJNOSTI GREŠNE HIŠE v Alžiru
Camilla Horn, znana posebno kot Faustova „Margareta“ **Ufa-film** Marija Jacobini, Warwick Ward in Eliza La Porta
Predstave: v četrtek in petek ob 8.5, v soboto ob 6. in 8.15 uri.
Od nedelje naprej VELEFILM
Dama s kamelijami
z **NORMO TALMADGE**. — Rezervirajte si pravočasno vstopnice v podružnici Goričar & Leskovšek, Glavni trg.

Politični položaj.

Danes se sestanejo Pribičević, Radić in Davidović, da se posvetujejo o eventualnem skupnem nastopu. Pravi se, da bodo demokratje zahtevali za slučaj pakta s KDK enako obvezo kakor obstoji med SDS in HSS, namreč da ne more nobena skupina brez druge storiti kakršnegakoli odločilnega koraka. — V demokratskem klubu je prišlo do ostrega spopada med Davidovićem in dr. Šečerovom. Davidović se je izjavil proti njegovim predlogom v finančnem odboru in proti zakonu o direktnih davkih, ki prinaša mesto znižanja povišanje davčnih bremen. Proti Radiću je vložil Turek dr. Šefkija Behmen interpelacijo, v kateri zahteva, da se Radić kaznuje po skupščinskem pravilniku, ker je izjavil, da so (radičevci) šli iz vlade iz stvarnih razlogov, dočim bodo dr. Spaha iztirali iz vlade kakor psa.

Stališče opozicije napram novemu davčnemu zakonu.

Poslanci KDK bodo podali v Narodni skupščini k predlogu o novem davčnem

zakonu svojo posebno mišljenje, ki se po večini strinja s kritiko, ki jo je podal naš članekar v svojem pregledu novih direktnih davkov v zadnji številki „Nove Dobe“. Poslanci KDK pravijo, da ne morejo glasovati za novi zakon, ker 1) ne pomenja razbremenitve našega narodnega gospodarstva temveč obremenitev vsled previsokih dopolnilnih lestvic. Pri zemljiškem davku na primer je lestvica za srednjo kmetsko posest tako krivična, da bode lahko plačal posestnik z 10 ha davek po isti stopnji ko posestnik z 500 ha; 2) oprostitve davkov bi se morale ugotoviti pri vseh davčnih vrstah po istem kriteriju, to je, z osiguranjem eksistenčnega minimuma; 3) radi nejasnosti glede določitve čistega katastralnega donosa; 4) radi odložitve uveljavljanja do 1. januarja 1929, s čemur ostanejo prečanski kraji še nadalje posebej obremenjeni z osebnim dohodnino; 5) radi nejasnosti določb za poslovanje davčnih odborov, kar bode vodilo lahko do težkih krivic. To mišljenje bode zastopal za opozicijo v davčnem odseku v plenumu poslanec Pavle Radić.

šovec, trgovec F. Karbeuz, gimn. profesor P. Kovačič, trgovina Kramar & Mislej, stavb. nadsvetnik ing. J. Marek, bančni uradnik M. Meglič, Mestni mlin, fotografski atelje Pelikan, zdravnik dr. J. Premischak, hotelir F. Rebeuschegg in tovarna kisa V. Schwab a 50 Din; pekarna M. Janič, trgovina F. Kalan in trgovina D. Zangger a 25 Din; trgovina M. Borovič, fotograf A. Černe, trgovina Gaberc-Videnšek in gimn. profesor v p. M. Suhač a 20 Din; bančni uradnik O. Černelč 10 Din. Skupaj 3.225 Din + 3084 Din od dobrotnikov izven Celja = 6309 Din. Vsem velikodušnim podpornikom najpriskrbejša zahvala!

c Žalostno sliko naših gospodarskih razmer kažejo sledeče številke: V področju celjskega okrožnega sodišča se je izvršilo l. 1927 13.215 eksekucij (v l. 1926 12. 857) 5782 rubežev (5133 v l. 1926) in je bilo vloženih 9.539 civilnih tožb.

c Ljudsko vseučilišče v Celju. Predavanje gđ. Alme Karlinove 23. t. m. je privabilo mnogo poslušalcev. Imeli nismo niti vsi prostora v obširni telovadnici, veliko se jih je vrnilo. Predavateljica je govorila o Melanezijski. Opisala nam je ondote domačine, njih šege in navade, kazala njih razne izdelke. Vmes pa je vpletla mnogo lastnih doživljajev. Z velikim zanimanjem smo sledili stvarnemu izvajanju. Močno aplavz ob koncu predavanja je pokazal, kako hvaležni so bili navzoči gđ. Karlinovi za prijetno in podučno urico.

c Volitev župana v okolici Št. Jur ob južni železnici se je vršila 24. t. m. Od odanih 25 glasov je dobil gospod Klejnšek Martin p. d. Slemenjak 14 glasov in bil izvoljen za župana. Za njega so oddali glasove odborniki skupne gospodarske in kmetjsko-delaške liste. Za podžupana pa je bil izvoljen g. Fendre Ivan (SLS). Dobil je 25 glasov.

Sokolsko društvo Sv. Jurij ob j. žel. je priredilo 22. t. m. svoj redni letni občni zbor. Uvodoma je br. starosta dr. Svetina pozdravil navzoče, posebno še župnega delegata br. Sireca iz Celja. Iz poročil društvenih funkcijonarjev je bilo razvidno, da je bilo delovanje šentjurskega Sokola v poslovnem letu 1927. izredno živahno. Seveda je to v prvi vrsti zasluga marljivega načelnika br. Goriškega, ki je s svojo željno energijo vztrajal in šel preko raznih težav in zaprek po svoji krepko začetni poti naprej, vedno više. Telovadci so ga ljubili kot starejšega brata in radi so se pokorili njegovi strogi disciplini. Če je takole po večerih zadonela lepa narodna pesem po našem trgu, takrat smo že vedeli, brat Sime gre s svojimi brati iz telovadnice srečen in vesel, da vrši tako lepo delo. In kaj naj rečem o načelnici s. Mariči Grudnovi? Pridna kot čebelica, je vsako prosto uro posvetila delu v telovadnici. Zato pa je tudi naš Sokol ravno v telovadbi letos zelo napredoval in lahko se ponaša z lepimi uspehi. Delo društva pa kulturno izobraževalni strani je otežkočeno, ker nimamo lastnih društvenih prostorov. Prireditve in predstave, ki so posebno v zimskem času glavni vir društvenih dohodkov, so bile bolj redke, zato niso naše finance posebno zadovoljive. Ker pa se je pred kratkem ustanovil poseben dramatičen odsek, za katerega vlada vsesplošno zanimanje, je upati, da bomo tudi v tem oziru dosegli v tekočem letu lepe uspehe, ki bodo razveseljivi tudi za br. blagajnika. — Župni delegat br. Sirec je pozdravil navzoče v imenu br. župe celjske in izrazil veselje nad vzornim delovanjem društva. Volitve so se vršile z listki. Izvoljen je bil sledeči odbor: starosta dr. Franc Svetina, podstarosta Franc Mastnak, tajnica Marija Zdolšek, načelnik Sime Gorišek, načelnica Marica Gruđen, blagajnik Janko Liška, prosvetar Franjo Peručar, odborniki: Miha Brišnik, Ivan Muršec, Pepe Rongador in Vera Kajč. Br. starosta je poudarjal, da čaka novi odbor težavno, a lepo delo. Vsak se mora zavedati, kaj je dolžan sveti sokolski ideji. Le potem bo tudi Sokol iz šentjurskega gnezda lahko razpel svoje peroti, dvignil se bo v sinje višave in v kolikor mogoče velikem številu bo poletel na jug — v Skopje, kjer bo s svojimi brati in sestrami najlepše proslavil desetletnico svoje svobode.

c Nova naredba o delovnem času. V zagrebški trgovsko-obrtni zbornici je poročal v pondeljek tajnik, da pripravlja ministristvo za socialno politiko novo naredbo o delovnem času. Po tej naredbi bi se naj delalo v večjih obrtniških in industrijskih obratih po 8 ur na dan, v manjših obrtniških obratih po 9 ur in v trgovinah po 10 ur na dan. To poročilo je vzbudilo med delavci in nameščenci veliko vznemirjenje.

c Občinske volitve v Št. Jurju ob Taboru so po poročilu današnjega »Slovenca« razveljavljene in se bodo bojda ponovile dne — 1. aprila. Nekoliko siten datum za klerikalno gospodo, ki je razveljavljanje dosegla. Da so pri zadnjih volitvah zmagali v Št. Jurju naprednjaki, skoro ni potrebno navesti.

c »Gostilničarski list« se v ravno kar izišli prvi letošnji številki z lepimi besedami spominja velikih zaslug, ki sta si jih pridobila za ustanovitev »Zveze gostilničarskih zadrug za mariborsko oblast« dosedanjí predsednik g. Drago Bernardi, hotelir v Celju in že pokojni Joško Božič, gostilničar na Bregu pri Celju. V Zvezi so včlanjene sedaj vse gostilničarske zadruge naše oblasti razum gornjegrajske; vseh združenih članov je 2.072. Zveza zastopa interese gostilničarjev na pram oblastim ter izdaja tudi izvrstno urejivani »Gostilničarski list«. Ker je večina članov iz severnega dela oblasti, je zadnji občni zbor sklenil prenesti sedež Zveze v Maribor. Z našega lokalnega stališča obžalujemo, da se zopet lepa in velika organizacija odseli iz Celja.

c Odplačevanje davkov v obrokih. Po časopisju je pred kratkim krožila vest, da je zastopnik ministra financ podrejenim organom znova dovolil, da smejo za olajšanje odplačila zapadlih davkov dovoljevati odplačevanje v obrokih. Po naših informacijah ta vest ni resnična, ker je vprašanje odplačevanja davčnih zaostankov do konca leta 1926. urejeno s členom 79. finančnega zakona za 1927/1928 in generalna direkcija davkov izza uveljavljanja, teh olajšav ni izdala nikakih nadaljnjih navodil ali olajšav.

Po domovini.

d Židovi se preplrajo za krsto. V Senti ob Tisi je umrl 84 letni upravitelj židovske cerkvene občine Herman Ney, kateri je opravljal to službo polnih 52 let. Ob smrti je sklenila cerkvena občina, da priredi pokojniku posebno slovesen pogreb. Trije člani pa niso bili za to, da krsto zapeljejo na pokopališče s pogrebnim vozom temveč da jo nosijo po pokojnikovi zadnji želji odlični židovi. V nedeljo predpoldne se je zbralo mnogo ljudi in ko so prinesli krsto in jo spravili na pogrebni voz, se je prirnilo skozi množico okrog 20 židov, ki so potegnili krsto z voza, da jo sami zanesejo na pokopališče. Nastal je prepir, prerivanje in celo pretep. Trikrat so potegnili krsto z voza in jo zopet dvignili na voz, ker so nekateri na vsak način zahtevali, da se krsta vozi na pokopališče. Vendar pa so nosači zmagali in ko je došla policija, je bila krsta že v zemlji. Cel dogodek je vzbudil po mestu veliko nevoljo.

d Požar Narodnega gledališča v Novem Sadu. V pondeljek zarano je pričelo goret v novosadskem Narodnem gledališču. Požar je nastal na ta način, da so začele goret trske, ki so jih dali sušiti pri peči za centralno kurjavo. Ogenj se je naglo širil po poslopju, ki je bilo po večini zgrajeno iz lesa. Zgorelo je vse do tal, rešili so le del garderobe in del tajniškega inventarja. Poslopje je zgradil l. 1892 znani srbski bogataš v Novem Sadu, Gedeon Dugijski in jo poklonil že pred vojsko za srbske gledališke predstave. Za varovana je bila le garderoba za Din 900.000. Začasno se nameravajo prirediti predstave v dvorani hotela »Svoboda«.

d Politični umor. V Bistri pri Zagrebu sta se v pondeljek skregala dva kmeta radi politike. V prepiru je potegnil Ivan Špoljar nož in je ranil Roka Ljubića tako nevarno, da je za nekaj minut umrl. Ko so orožniki prišli morilca, jim je kazal legitimacijo Davidovićeve stranke, misleč, da mu bo to kaj pomagalo.

r Silen mraz v New Yorku. Na severovzhodu Združenih držav je znovala nastal silen mraz. V New Yorku so imeli v pondeljek 23 stopinj pod ničlo, mraz pa še ni popustil. Več ljudi je zmrznilo, železnični promet je zelo oviran.

Kino.

Mestni kino. Sreda 25., četrtek 26. in petek 27. januarja: »Pesnik vagabund«. Monumentalen vefilm v 6 dejanjih o pesmi, ljubezni, karnevalu in vinu. V glavnih vlogah svetovna umetnika Conrad Veidt in John Barrymore. Izredna senzacija! V petek 27. januarja tudi predstava ob 5. popoldne. — Prednaznani: »Ljubimkanje«. Eden najlepših filmov nove produkcije.

Kino Gaberje. Sreda 25. januarja: »Banditi zlatih rudokopov«. Veleznimiv film z Buckom Jonesom in njegovim konjem »Belim orlom«. — Od četrta naprej se predvajajo »Tajnostli grešne hiše v Alžiru«. Slike iz Orienta, življenje v zloglasnih hišah in njih tajnosti, trgovci z dekleti itd. Film je za mladino neprimeren. — Prednaznani: Vefilm »Dama s kamelijami« z Normo Talmadge v glavni vlogi.

Prof. inž. Vinko Sadar:

Obvezno signiranje hmelja.

Hmeljarsko društvo v Žalcu novači zadnje dni občinske zastope proti uredbi o obveznem signiranju hmelja. V okrožnici trdi društvo, da bo obvezno signiranje hmeljarjem v neizmerno škodo. Pozivam Hmeljarsko društvo, da akoj natančno obrazloži, zakaj bo to producentom v škodo!

Producentom obvezno signiranje sploh ne more škoditi, pač pa trgovcu spekulantu. Hmeljarni v Žalcu bi to pač moglo škoditi, kajti neobvezno signiranje bi vršila Hmeljarna, obveznega pa ne bo. Tako Hmeljarna od obveznega signiranja ne bo imela dobička. Zakaj se Hmeljarsko društvo zavzema za interese trgovine s hmeljem? Ono mora čuvati koristi hmeljarjev!

Naravnost zlobna je trditev, da se v Č. S. R. bridko kesajo, da so upeljali obvezno signiranje. Da to ni res, dokazuje odgovor, ki sem ga prijel na to zadevno vprašanje od Hmeljarskega društva v Žalcu na Češkem, ki se glasi: »Z obveznim signiranjem smo zadovoljni, zakon se je dobro upeljal in se je izkazal koristnega.« G. Maier-Weinertsgrüne, član načelstva nemške sekcije Hmeljarskega društva v Žalcu se je lani ob priliki poseta naših krajev izrazil skrajno pohvalno o obveznem signiranju na Češkem. Nemci bodo v kratkem upeljali obvezno signiranje po načrtu češkega zakona.

Obvezno signiranje bo zadelo v živo le nesolidne trgovine s hmeljem, producentu pa sploh ne more škoditi. To ve tudi vodstvo Hmeljarskega društva v Žalcu, ki kljub temu pošilja take pretirane okrožnice.

Občinski zastopi ne nasedajte, gosp. državni poslanci naj stvar temeljito proučijo, predno nastopijo proti, zbornica TOZ naj pa ve, da Hmeljarsko društvo s krivimi in neutemeljenimi navedbami pritiska na občinske zastope!

Obvezno signiranje hmelja*

Ministrstvo za kmetijstvo in vode je v sporazumu z ministrstvom trgovine in industrije izdelalo na temelju § 55 spremenjenega zakona o zaščiti industrijske lastnine naredbo in pravilnik za uvedbo obveznega signiranja hmelja, ki se izvaja iz naše države. Namen naredbe je, kakor naznanja ministrstvo v svojem spremnem dopisu, da se organizira propaganda za ugodnejše plaširanje našega hmelja na svetovnih tržiščih in seznaniti inozemska pivovarska industrija s kvaliteto našega hmelja. Obenem pa se hoče s to naredbo vzpodbuditi naše producente, da bi skrbeli za čim boljše kvaliteto hmelja, ga racionalno kultivirali in osnovali organizacije, ki so potrebne za zaščito tega važnega produkta.

* Opozarjamo na polemiko g. prof. Sadarja proti Hmeljarskem društvu v Žalcu.

Ministrstvo ima interes, da bi se naredba in pravilnik uveljavila že letošnje pomlad, da bi torej veljala že za prihodnjo izvozno sezijo in je zato poslalo omenjena načrta interesiranim gospodarskim zbornicam, da jih proučijo in stavijo svoje predloge in pripombe. Zbornica TOI je o tem za Slovenijo velevažnem vprašanju, ki je bilo v preteklih mesecih opetovano predmet polemičnih razprav v gospodarskih rubrikah dnevnega časopisja, otvorila sedaj pismo anketo med krogi hmeljskih producentov, trgovcev, podjetij in zadrug za vskladiščenje, prepariranje in eksport hmelja, da dobi čim točnejši vpogled v mišljenje interesentov.

Načrt naredbe obsega 11 členov in predpisuje v glavnem naslednje:

Kvaliteten hmelj, ki se izvažja, je obvezno podvržen signiranju, ki ga bodo vršile posebne hmeljarske organizacije s kolektivnimi žigi, katerih uporaba bo zaščitená pri Upravi za zaščito industrijske lastnine. Kvalitetna razlika pri hmelju iz hmeljarskih krajev, kjer hmelj ni standardiziran in katera se upošteva na svetovnih tržiščih, se bo označevala v kolektivnih žigih dotične oblasti. Z žigom se bo označevalo tudi leto proizvodnje, ker ni dovoljeno mešati hmelj dveh različnih produkcijskih let in ga označevati kot istega tipa. Tudi ni po načrtu dovoljeno mešanje hmelja iz raznih produkcijskih rajonov. Žig sme dobiti samo hmelj, ki je predpisno prepariran in konserviran. Hmelj, ki je pripravljen za izvoz in že pakovan, se bo istočasno plombiral, žigosal in zato se bo izdalo potrdilo, ki bo obsegalo vse podatke žiga. Žig vsebuje naslednje napise: 1. Kraljevina SHS z državnim grbom; 2. označba hmelja; 3. sedež in ime društva, ki vrši žigosanje; 4. leto produkcije; 5. krajevno in kvalitativno razliko hmelja posameznih krajev iste hmeljarske oblasti. Žigosanje hmelja, ki se ne preparira in pakuje v skladiščih društva, se vrši šele potem, ko je komisija ugotovila, da odgovarja kvaliteta predpisom o kvalifikaciji hmelja.

Pravilnik deli celo hmeljarsko kulturo v naši kraljevini na dva rajona, in sicer: 1. na severni alpsko-šumski rajon in 2. na kontinentalno suho ravnino baške, beograjske in sremske oblasti. Na podlagi tega se ustanovljata hmeljarski oblasti, in sicer prva za mariborsko in ljubljansko politično oblast, druga pa za politične oblasti Bačko, Srem in Beograd. Oblasti se delita na naslednja hmeljarska okrožja in bo hmelj, ki se v njih pridelja, nosil naslednje označbe:

1. V okrajih Celje, Vransko, Gornji grad in Laško: »Južnoštajerski hmelj — Savinjska dolina«; 2. v okrajih Dravograd (Prevalje), Slovenjgradec, Konjice, Maribor desni breg in Maribor levi breg: »Južnoštajerski hmelj — Pohorje«; hmelj ki se pridelja v okoličju Marenberga, more dobiti krajevno ime »Marenberg«; 3. v okrajih Brežice, Sevnica, Šmarje, Rogatec in Konjice: »Južnoštajerski hmelj — Zagorsko polje«; 4. v okrajih ljubljanske oblasti razen navedenih pod 1. in 3. »Jugohmelj — Kranjsko«; 5. v okrajih baške oblasti: »Jugohmelj — Bačka«; hmelj, ki se pridelja v občini Petrovac, se lahko označi v oklepaju tudi s krajevnim imenom Petrovac; 6. v okrajih beograjske oblasti: »Jugohmelj — Banat«; 7. v okrajih sremske oblasti: »Jugohmelj — Srem«. Hmelj, ki se pridelja na terenu Fruške gore, se lahko označi tudi s krajevnim imenom Fruška gora.

Za izvedbo žigosanja in kontrolo izvoza hmelja se ustanovlja hmeljarski svet, ki šteje 31 članov. Od tega pripada organizacijam producentov 25 članov, trgovska zbornica pa delegira v hmeljarski svet 6 članov. Oseb, ki se bavijo samo s prodajo hmelja, ali kot komisariji s hmeljsko trgovino, se ne more delegirati v hmeljarski svet kot zastopnike producentov hmelja. Kjer obstoja več krajevnih organizacij hmeljarjev v isti hmeljarski oblasti, se morajo le organizacije združiti v zvezo hmeljarskih društev. Ako bi krajevne organizacije producentov hmelja iz kakršnega si bodi vzroka ne pristopile k zvezi, potem delegira v hmeljarski svet zastopnike samo ona zveza, ki šteje največ producentov hmelja v dotični oblasti.

Po členu 20 načrta pravilnika je naloga hmeljarskega sveta, da odredi

Celjska posojilnica d. d.

Stanje hranilnih vlog nad
Din 65.000.000.—

Stanje glavnice in rezerv nad
Din 8.000.000.—

v Celju

V lastni palači Narodni dom

Sprejema hranilne vloge.
Izvršuje vse denarne, kreditne
in posojilne posle. — Kupuje
in prodaja devize in valute.

Podružnici: Maribor, Šoštanj

Izjava.

Ker govori moj mož Fric Kranjc, da sem se pripeljala okoli Božiča in Novega leta iz Zagreba v Celje, ter da mi je priložil na kolodvoru par zaušnic in nato odšel, izjavljam, da je to gola laž, ker jaz že čez dve leti nisem bila v Celju.

Marija Kranjc, Zagreb.

Vsako leto po stanju hmeljskih nasadov in na podlagi povpraševanja na svetovnih tržiščih, kakšen hmelj se ima smatrati za kvaliteten hmelj, ki je podvržen obveznemu žigosanju. Hmeljarski svet imenuje v vsaki občini, odnosno v vsaki vasi, kjer se hmelj sadi, svojega poverjenika, ki mora biti sam hmeljar in ne hmeljski trgovec. Ti hmeljarski poverjeniki imajo voditi točno statistiko o površini hmeljskih nasadov, o vrstah hmelja, o stanju vegetacije, o bolezni in škodljivcih hmelja, o načinu obdelovanja in gnojenja, kakor tudi o donosu in kvaliteti hmelja, ki se pridela v posameznih nasadih njegovega področja. Hmeljarski svet ima svoj sklep glede kvaliteta hmelja takoj sporočiti vsem poverjenikom, da obvestijo hmeljarje in jih pozvati, da prijavijo take vrste hmelj v primeru prodaje v svrhu žigosanja hmeljarskemu svetu.

S kolektivnim žigom se signira, kakor rečeno, samo kvaliteten hmelj, ki je predpisno prepariran in konserviran. Pod tem izrazom se razume cela procedura postopanja s hmeljem, počenši od obiranja pa do pakovanja v svrhu izvoza. Kvaliteten hmelj mora biti po čl. 22 pravilnika dobro obran, brez primesi, brez listja, dobro osušen, toda ne pri previsoki temperaturi nad 38° C, kar se lahko razpozna po barvi lupulina, ki mora biti zlatorumene barve. Hmelj mora imeti lepo zeleno in sijajno barvo, ne sme imeti češnovne arome ali sličnega duha. Šišarice ne smejo biti grobe in nad 5 cm dolge. Končno more biti hmelj v takem suhem stanju, da se ne more pokvariti in ne menjati barve ali vonja.

Hmeljarski svet ima po zahtevah svetovnega tržišča odrediti žveplanje hmelja in predpisati tudi način žvepljanja. Hmelj se mora pakovati v bale in balote, ki morajo imeti stalno obliko in težo, katero odredi hmeljarski svet. Hmeljarski svet odreja skladišče, kjer se ima vršiti signiranje in plombiranje hmelja. V tako svrhu ne morejo služiti privatna skladišča trgovcev, delniških družb ali slično, marveč samo združna skladišča. Hmelj, ki se producira v eni hmeljarski oblasti, se žigosa samo v enem osrednjem skladišču. Vendar lahko osnuje hmeljarski svet tudi ekspozitive v posameznih eksportnih središčih, kjer se vrši pakovanje in žigosanje hmelja. O žigosanju hmelja se izda potrdilo, ki obsega vse podatke žiga in ki se mora taksirati, ako se potrdilo glasi samo na eno balo z 2 Din; od 2 do 10 bal z 10 Din in preko 10 bal do največ 20 bal pa z 20 dinarjev. Za signiranje in plombiranje ter izdajo potrdil se bodo pobirale takse, ki jih bo vsako leto posebej določil hmeljarski svet. Izkupček iz teh taks se bo porabil za kritje režijskih stroškov, kakor tudi za osnivanje in dotiranje rezervnega fonda, ki ima služiti za razvoj in napredek ter izboljšanje produkcije kvaliteta hmelja, za pobiranje škodljivca mrčesa, za propagando in reklamo za eksport hmelja.

Vsak producent, ki bi izvozil ne-žigosan kvaliteten hmelj, odnosno, ki ga ne bi prijavil hmeljarskemu svetu, ima kaznovati z globo v višini 10% od dnevne cene hmelja onega dne, ko se ga je zasačilo. Kazni se stekajo v rezervni fond.

Žigosanje hmelja se ima vršiti v dobi glavne izvozne sezone od avgusta do novembra vsaki dan, v dobi izven glavne sezone pa le po potrebi. Poslovna doba traja od 1. julija do 30. jun. p. l. Hmeljarski svet ima o svojem delovanju sestaviti letno poročilo, ki ga mora predložiti vsako leto producentom na občnem zboru.

Kakor vidimo iz gornjih navedb o vsebini obeh načrtov, je osnovna tendenca ministrstva, da se čim izdatneje zaščitijo interesi producenta ter da se eliminira iz trgovine s hmeljem nepotrebne spekulativne posredovalce, ki so ravno v zadnjem času povzročili hmeljski trgovini ogromne škode. Tendence načrtov je, da se osnujejo obvezne organizacije z močno avtoriteto v interesu našega izvoza, kakor tudi v interesu čim večje povzdige produkcije kvaliteta hmelja.

Pomisli, ki jih zaenkrat imajo nekatere organizacije hmeljarjev proti upeljavi obveznega žigosanja hmelja, so izraz bojazni, katero diktira neke vrste konzervativnost in se nam ne zdijo stvarno dovolj tehtni in utemeljeni, da bi se namesto obveznega žigosanja upeljalo le fakultativno žigosanje hmelja, ki samoumevno našemu hmeljarstvu niti od daleč ne bi moglo prinesiti onih koristi, kakor jih more obvezno žigosanje.

Kupim

elektro-motor

1—1½ HP, za celjski tok, v brezhibnem stanju. R. Perdan, Celje, Matije Gubca ulica.

Premog

zabuhovski, trboveljski in iz vseh drugih rudnikov dobavlja in dostavlja na dom v mestu in okolici

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Praktikantinja

z boljšo šolsko izobrazbo sprejme.

Ponudbe pod poštni predal 74, Celje. Prednost imajo one iz okolice.

Dve lepi trgovski hiši

blizu farne cerkve in postaje na juž. žel., I. nadstropje, 5 sob, lep lokal, vrt, posebej pralna kuhinja, drvarnica, svinjski hlev, za Din 90.000.—, potrebno samo Din 30.000.—. Franjo Jager, Celje, Dolgo polje 1. 3-3

Učenke

za strojno pletenje sprejem.

Mica Križanič, tovarna pletenin, Celje, 3 Polule 4. 3

Sprejme se

vajenec

za milarsko stroko

Ponudbe pod poštni predal 74 Celje. Prednost imajo oni iz okolice.

Soba

za pisarno ali meblovana, se odda takoj na Dečkovem trgu št. 2, pri Skaberne.

Dva nova krasna moška

maskina kostuma

zelo po ceni naprodaj. Naslov v upravi lista.

Franjo Dolžan, Celje

Za kresijo št. 4

Kleparstvo

in naprava strelovodov. Pokrivanje streh in zvenikov.

Vodovodne

inštalacije, naprava modernih higijeničnih kopalnih sob, klosetov in zdravstvenih naprav.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršujejo točno in solidno ter po konkurenčni ceni. — Proračuni brezplačno. — Za vsa nova dela se prevzame jamstvo.

Zvezna tiskarna v Celju

se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela, ki jih izvršuje okusno in po zmerni ceni.

Delaj, nabiraj in hrani, varčevati se ne brani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri stavbeni in kreditni zadrugi z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti, da stradal ne boš v starosti!

LASTNI DOM

Obreštuje hranilne vloge po 6½%

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše. Jamstvo za vloge nad 2.000.000 Din.

Marljivost, treznost in varčnost so predpogoj pravnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Pisarna v Celju, Prešernova ulica 6.

Iz malega raste veliko!